

ne, begynner nå å komme godt opp i årene.

Tine Kaasen fra Ulefoss skriver i denne spalten 19.2. om de samme kvinnene, der hun anklager den moderne beskrivelsen av tyskerjentene for å ha sentimentale overtoner, og for at den viser svært få motforestillinger. Tidvis kan jeg være enig i Kaasens karakteristikk på dette feltet. Men samtidig har vi i over femti år måttet høre på en like ensidig beskrivelse av jentene: De var dumme, stygge, lette på tråden og kjønnsyke. Beskrivelsene av deres barn har ikke vært mindre ensidige og stigmatiserende.

Det er klart at man under krigen kunne frykte at jentene kunne være eller bli angivere. Noen få ble det, men de utgjør et forsvinnende mindretall av det relativt store antall norske kvinner som hadde et forhold til tyske menn under krigen. Det må bli en oppgave for fremtidig forskning å gi oss et mer presist estimat på dette samarbeidets omfang. Når vi vet at minst 8000-9000 krigsbarn ble født som et resultat av forholdene, vil en kvalifisert gjetning tilsa at antall tyskerjenter må ligge et sted mellom 50 000 og 100 000. Da kan vi ikke lenger se på dem som en amoralisk minoritet. Kanskje de heller utgjør en ubehagelig påminnelse om at den norske motstanden ikke var så kompakt som vi liker å tro?

Det var mange det kunne være grunn til å hate rett etter krigen: nazister, angivere, frontkjempere, krigsprofitører, tyskerarbeidere og tyskerjenter. Men det var bare jentene som gjennomgående fikk smake gatens justis, og som ble internert i tusenvis på et tynt grunnlag. Hvorfor gikk ikke hatet ut over f.eks. krigsprofitørene og tyskerarbeiderne? De slapp jo til dels svært billig fra etterkrigsoppgjøret. Kan det være slik at det var noen som var lettere å angripe enn andre? Kan det være slik at kvinners seksualitet blir opplevd som et nasjonalt anliggende?

En utfordring ligger også i å forstå hvorfor utstøtingen av kvinnene og deres barn har vart frem til våre dager. Tine Kaasen argumenterer greit for hvorfor det var viktig å holde en isfront mot jentene under krigen, noen kunne jo utgjøre en fatal sikkerhetsrisiko. Det er også rimelig å anta at de fleste kvinnene visste at de gjorde noe som hadde liten sosial aksept, selv om graden av fordømmelse av deres forhold nok har variert betydelig geografisk. Men hvor-

for har isfronten mot dem og deres barn vedvart? Sitter krigsgenerasjonene fastlåst i datidens svart/hvitt-tenkning? Trives vi med mytene om de få, dumme og promiskuøse jentene? Bli et mer nyansert bilde for smertefullt?

Det er å håpe at det finnes midler til denne viktige forskningen. Kvalifiserte forskere sitter klare med spennende problemstillinger.

109553
Kj

«Tyskerjenter»

Forskning haster

AF
27/2-96

Av forsker Dag Ellingsen,
Universitetet i Oslo

For tre uker siden møttes 15 norske studenter og forskere. De er interessert i de såkalte «tyskertøsenes skjebne», hvordan det har gått deres barn i etterkrigstiden, og temaet «kvinner, krig og kjærlighet» generelt. En viktig grunn til at vi møttes, var også at det begynner å haste med forskningen på dette feltet. Skal vi vite noe om hvorfor unge kvinner forelsket seg i og fikk barn med fiendens soldater, er vi nødt til å snakke med dem det virkelig gjelder. Og hovedpersonene, tyskerjente-